

SCI-CONF.COM.UA

MODERN SCIENCE: INNOVATIONS AND PROSPECTS

**ABSTRACTS OF IX INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
MAY 29-31, 2022**

**STOCKHOLM
2022**

MODERN SCIENCE: INNOVATIONS AND PROSPECTS

Proceedings of IX International Scientific and Practical Conference

Stockholm, Sweden

29-31 May 2022

Stockholm, Sweden

2022

UDC 001.1

The 9th International scientific and practical conference “Modern science: innovations and prospects” (May 29-31, 2022) SSPG Publish, Stockholm, Sweden. 2022. 803 p.

ISBN 978-91-87224-02-7

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Modern science: innovations and prospects. Proceedings of the 9th International scientific and practical conference. SSPG Publish. Stockholm, Sweden. 2022. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/ix-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-modern-science-innovations-and-prospects-29-31-maya-2022-goda-stokholm-shvetsiya-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: sweden@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2022 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2022 SSPG Publish ®

©2022 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES

1. *Manafova A.* 17
MODERN STUDIES OF THE RECLAMATION-ECOLOGICAL SITUATION OF FLUSHING WATERS IN ALLUVIAL HYDROMORPHIC SOILS
2. *Миронова Г. В.* 20
ПЕРСПЕКТИВНА ІННОВАЦІЯ ДЛЯ ФЕРМЕРІВ ПРИ ВИРОЩУВАННІ КАРТОПЛІ
3. *Сидорова І. М.* 26
МІНЛИВІСТЬ МОРФОЛОГІЧНИХ ОЗНАК СЕРЕДНЬОПІЗНІХ СОРТІВ КАПУСТИ БРЮСЕЛЬСЬКОЇ РІЗНОГО ГЕОГРАФІЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ

VETERINARY SCIENCES

4. *Воронков Є. О.* 29
СИМПТОМАТИКА ТА ДЕЯКІ ГЕМАТОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ ЗА ГОСТРОГО ПІСЛОНЕФРИТУ У СОБАК

BIOLOGICAL SCIENCES

5. *Zhygailo S. V., Rudyk-Leuska N. Ya., Khyzhniak M. I.* 31
PROBLEMS AND ECONOMIC COMPONENT OF FISHING INDUSTRY IN UKRAINE
6. *Бурчак Л. В., Дудукова І. В.* 35
ДО ПРОБЛЕМИ ПРОФІЛАКТИКИ ПОРУШЕНЬ ЗОРОВОГО АНАЛІЗАТОРА В УЧНІВ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ
7. *Мартинець Д. П.* 40
ВПЛИВ АКТИВНОГО ОБРАЗУ ЖИТТЯ НА СЕРЦЕВО-СУДИННУ СИСТЕМУ
8. *Худатова Аида Фахраддин кызы, Гурбанова Лала Абюль Гасан кызы, Пашаева Айнура Наги кызы, Зулфугаров Исмаил Сохбат оглы* 44
ОПТИМИЗАЦІЯ ПРОИЗВОДСТВА ГЛИЦЕРИНА ВОДОРОСЛЯМИ *DUNALIELLA SALINA*
9. *Яценко А. Ю., Самохвалова А. І.* 46
ВПЛИВ ЛІСОВИХ ПОЖЕЖ НА ЕКОЛОГІЧНУ СИТУАЦІЮ

MEDICAL SCIENCES

10. *Adilov K. Z.* 50
ENDOGENOUS PREVENTION OF DENTAL CARIES AMONG SCHOOLCHILDREN IN TASHKENT
11. *Andrusyshyna I., Golub I., Lampeka O.* 53
DETERMINATION OF OPTIMAL CONCENTRATIONS OF TOXIC METALS AND EFFECTIVE MICROELEMENTS IN BIOLOGICAL

ENVIRONMENTS FOR HUMANS

12. ***Bekjanova O. Ye., Abdulkhakova N. Sh., Astanakulova M. M.*** 59
 FEATURES OF THE MICROFLORA OF THE ROOT CANALS OF
 TEETH IN PATIENTS WITH CHRONIC PERIODONTITIS
13. ***Bekjanova O. Ye., Alimova S. Kh., Akhrorhodjayev N.*** 62
 ASSESSMENT OF THE STATE OF DENTAL TISSUES IN
 PATIENTS WITH GASTROESOPHAGAL REFLUX DISEASE
14. ***Bekjanova O. Ye., Alimova D. M., Kayumova V. R.*** 65
 SPECIFIC FEATURES OF THE IMMUNE RESPONSE OF
 CANDIDOSIS ORAL CAVITY INFECTION IN COVID-19
15. ***Bekjanova O., Egamberdiyev U., Kayumova V.*** 68
 ORGANIZATION OF TREATMENT OF CARIES IN ADULT
 POPULATION OF TASHKENT
16. ***Bekjanova O. Ye., Zaitkhanov A. A., Sadikova I. E.*** 71
 RESULTS OF EXAMINATION OF PATIENTS WITH
 INFLAMMATORY COMPLICATIONS OF DENTAL
 IMPLANTATION
17. ***Khukhlina O. S., Mandryk O. Ye., Molyun L. R., Uzinskyi Ye. S.*** 74
 MODERN ASPECTS OF THE USE OF PLATELET-RICH PLASMA
 (PRP) IN THE TREATMENT OF INJURIES RECEIVED DURING
 MILITARY SERVICE
18. ***Orlovska R. M., Popovych V. I., Koshel I. V., Bondarenko O. O.*** 76
 FEATURES OF THE CONNECTIVE TISSUE COMPONENT OF
 THE PALATINE TONSILS IN PATIENTS WITH RECURRENT
 TONSILLITIS
19. ***Saidova N. Z., Adilova Sh. T.*** 78
 SOCIAL FACTORS TO IMPROVE THE DENTAL HEALTH OF
 SCHOOLCHILDREN IN TASHKENT
20. ***Sukhova V. R., Pashchenko H. I.*** 83
 DEPENDENCE OF THE DEVELOPMENT OF SECONDARY
 NORMOGONADOTROPIC AMENORRHEA ON STRESS
21. ***Vynogradova O., Shkrebnyuk R., Dyryk V., Bandrivska N., Shvets I.*** 86
 NEW ASPECTS OF DIAGNOSIS AND TREATMENT OF DENTAL
 HYPERESTHESIA
22. ***Zhernosekova I.*** 90
 MICROBIOME OF THE HUMAN RESPIRATORY TRACT WITH
 ACUTE INJURIES
23. ***Андреева І. Д., Осолодченко Т. П., Завада Н. П., Рябова І. С.*** 93
 ПРОТИМІКРОБНА ДІЯ МОДИФІКОВАНОГО КВЕРЦЕТИНУ З
 ЛІЗІНОМ
24. ***Андреев С. В., Рзаева Айтадж Акіф кизи, Ахмаїді М.*** 96
 UROSEPSIS - A CURRENT PROBLEM OF MODERN UROLOGY
25. ***Бабаджан В. Д., Кошкіна М. В., Федоренко О. В.*** 100
 ВПЛИВ ПОЄДНАНОГО ПЕРЕБІГУ ХРОНІЧНОЇ ІШЕМІЧНОЇ
 ХВОРОБИ СЕРЦЯ ТА ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ 2 ТИПУ НА

	РЕМОДЕЛЮВАННЯ ЛІВОГО ПЕРЕДСЕРДЯ	
26.	<i>Бондар С. С., Дубровська О. М., Недлінська Т. Ю.</i> ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СУДОВО-МЕДИЧНИХ ЕКСПЕРТІВ ПО ПАТОЛОГІЧНІЙ АНАТОМІЇ: АКТУАЛЬНА ВИМОГА ЧАСУ	102
27.	<i>Гайдай О. С., Уваєв Б. С.</i> РЕГРЕСІЙНИЙ АНАЛІЗ СОНОГРАФІЧНИХ РОЗМІРІВ НИРОК	106
28.	<i>Гошовська А. В., Гуменна І. В.</i> ФАКТОРИ РИЗИКУ ВИНИКНЕННЯ ФІБРОМІОМИ ТІЛА МАТКИ	109
29.	<i>Ергард Н. М., Біляков А. М., Нікітін М. В., Кулій О. І., Андрейко А. Б.</i> АКТУАЛЬНІ СУДОВО-МЕДИЧНІ ПИТАННЯ ВСТАНОВЛЕННЯ ТРИВАЛОСТІ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ ПІСЛЯ ОТРИМАННЯ НЕЮ МЕХАНІЧНОЇ ТРАВМИ	112
30.	<i>Іліка В. В., Іліка О. В.</i> СПІВСТАВЛЕННЯ ОРГАНОМЕТРИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ПЛАЦЕНТИ ПРИ ГОСТРОМУ ХОРІОАМНІОНІТІ У ВАГІТНИХ ІЗ ЗАЛІЗОДЕФІЦИТНОЮ АНЕМІЄЮ З ПОКАЗНИКАМИ СТАНУ НОВОНАРОДЖЕНИХ ДІТЕЙ	117
31.	<i>Ільченко І. А., Яхно Я. А., Долик А. А.</i> ПАНІЧНІ АТАКИ ПІСЛЯ ПЕРЕНЕСЕНОГО COVID-19 СЕРЕД СТУДЕНТІВ МЕДИКІВ	120
32.	<i>Крижановський Д. Г., Крижановський І. Д., Трушенко О. С., Бурега І. Ю., Терещенко Н. М.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ДЕЯКИХ МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ КРОВІ ТА СЕЧІ ПРИ ДИФЕРЕНЦІЙНІЙ ДІАГНОСТИЦІ ТУБЕРКУЛЬОЗУ НИРОК У ХВОРИХ З ІЗОЛЮВАНИМ УРАЖЕННЯМ ТА ПРИ ПОЄДНАННІ З НЕСПЕЦИФІЧНИМ ПІЄЛОНЕФРИТОМ	123
33.	<i>Любченко О. В., Велігоря І. Є., Пушкар Л. Ю., Полякова С. В., Циганова Н. Б., Сирота О. М., Іванов О. Є.</i> ДІЯ ПРЕПАРАТІВ НА ОСНОВІ РОСЛИННОЇ СИРОВИНИ НА БАКТЕРІАЛЬНО-ГРИБКОВУ ФЛОРУ ПОРОЖНИНИ РОТА	129
34.	<i>Монакова О. С., Чеботенко О. Р., Гладченко Н. Ю.</i> АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ЗАХВОРЮВАНOSTІ НА КОРОВУ ІНФЕКЦІЮ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В ПЕРІОД З 2015 ПО 2021 РІК	135
35.	<i>Павлюк К. С., Гайденко В. Є., Александрова Н. К.</i> ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ ТА ІНШИХ СУЧАСНИХ ФАРМАКОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ ЗА СТУПЕНЕМ ЇХНЬОЇ ДІЇ НА ЦЕНТРАЛЬНУ НЕРВОВУ СИСТЕМУ	140

36. *Перетятко О. Г., Ягнюк Ю. А., Скляр Н. І., Большакова Г. М., Холодна Т. В., Пахомов О. В.* 144
 ВПЛИВ УМОВ КРІОКОНСЕРВУВАННЯ НА АНТИБІОТИКОРЕЗИСТЕНТНІСТЬ ШТАМІВ *ESCHERICHIA COLI* ТА *STARHYLOCOCCLUS SPP.*
37. *Пономаренко С. В., Осолодченко Т. П., Штикер Л. Г., Порт О. В.* 147
 ПРОТИМІКРОБНА ДІЯ КОМБІНАЦІЙ СПИРТОВИХ ЕКСТРАКТІВ З КОРИ ТА БРУНЬОК РОСЛИН РОДУ *SALIX SP*
38. *Радєвіч Є. В., Ткаченко В. Г.* 150
 ОБІЗНАНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ ЩОДО ПИТАНЬ ІМУНОПРОФІЛАКТИКИ ДИФТЕРІЇ ТА ПРАВЦЯ
39. *Сухолинткий Ю. Р., Гошовська А. В.* 156
 МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ЗАПАЛЬНИХ ЗМІН БАЗАЛЬНОЇ ПЛАСТИНКИ ПЛАЦЕНТ У ЖІНОК НА ТЛІ ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ЖІНОЧИХ СТАТЕВИХ ОРГАНІВ
40. *Хоміцька Т. В., Ясніковська С. М.* 162
 ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ЕНДОМЕТРІОЗУ У ПІДЛІТКІВ
41. *Хухліна О. С., Мандрик О. Є., Смандич В. С., Вигнанчук В. В.* 167
 МІННО-ВИБУХОВА ТРАВМА (ОГЛЯД СУЧАСНОЇ ЛІТЕРАТУРИ)
42. *Шевченко Ю. В., Большакова Г. М., Книш О. В., Войда Ю. В., Кучма І. Ю.* 171
 СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ЕТІОЛОГІЧНУ СТРУКТУРУ ГНІЙНО-ЗАПАЛЬНИХ УСКЛАДНЕНЬ В ОПІКОВІЙ РАНІ: ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

PHARMACEUTICAL SCIENCES

43. *Довга І. М., Частій Т. В., Іваннік В. Ю., Торяник І. І.* 174
 ВИЗНАЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ СУПОЗИТОРІЇВ З ОЛІЄЮ КМИНУ ЧОРНОГО
44. *Кучеренко Л. І., Хромільова О. В., Портна О. О., Німенко Г. Р.* 177
 ВИЗНАЧЕННЯ РИНКУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ УКРАЇНИ З ГРУПИ ПСИХОСТИМУЛЯТОРІВ ТА НООТРОПНИХ ЗАСОБІВ

CHEMICAL SCIENCES

45. *Klimko Yu. E., Pisanenko D. A., Koshchii I. V., Semonchuk Ja. A.* 183
 BICYCLE [5.2.1] DEKA-2,6-DION. SYNTHESIS AND PROPERTIES
46. *Lukan Yu., Yosypenko V.* 189
 ADVANTAGES AND PROSPECTS OF USING NANOPARTICLES ZnS–AgInS₂
47. *Дауренбеков К. Н., Оміралі М. Ә., Катчанова А. Б., Сүйер А. К.* 191
 ИК-СПЕКТРАЛЬНОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ ФЛАВОНОИДНОГО

TECHNICAL SCIENCES

48. *Abramova A.* 194
MATHEMATICAL MODELING OF ONE-DIMENSIONAL
OBJECTS
49. *Babich S. Yu., Zhiguts Yu. Yu., Lazar V. F.* 201
DYNAMIC TENSIONED TWO-LAYER SEMI-SPACE UNDER THE
INFLUENCE OF MOVING LOAD
50. *Daurov M.* 208
THE FIRE LOCATION INFLUENCE ON MULTI-STOREY
BUILDINGS STEEL FRAMES STRESS STATE AND ITS
VITALITY
51. *Mazurak O. T., Vozniak O. I.* 212
INFLUENCE OF HEAVY METAL COMPOUNDS ON SOIL
CONDITION OF URBANIZED SUBURBAN ZONES
52. *Pelykh S., Babliuk Yu., Beshulia R., Shumin A., Spatar A.* 217
THE PARADIGM OF SYNERGY IN NUCLEAR FUEL
OPTIMIZATION
53. *Алимжанова Л. М., Бержанова С. Д.* 223
ИССЛЕДОВАНИЕ ВЛИЯНИЯ ПОЛЬЗОВАТЕЛЬСКОГО
ИНТЕРФЕЙСА НА ЭФФЕКТИВНОСТЬ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ
КЛИЕНТА С БАНКОМАТОМ
54. *Алимжанова Л. М., Коспай Д. К.* 229
МОДЕЛИРОВАНИЕ И РАЗРАБОТКА ПРОГРАММНОГО
ОБЕСПЕЧЕНИЯ SEO-ПРОДВИЖЕНИЯ ПРОДУКЦИИ И БРЕНДА
КОМПАНИИ
55. *Антонюк І. Ю., Медведєва А. О.* 233
ТЕХНОЛОГІЯ ВАРЕНИКІВ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ
КУКУРУДЗЯНОГО БОРОШНА ТА БОРОШНА З ЗАРОДКІВ
ПШЕНИЦІ
56. *Верес О. М., Паньків І. В.* 240
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА СИСТЕМА ДЛЯ СТВОРЕННЯ МУЗИКИ ЗА
ДОПОМОГОЮ МЕТОДІВ МАШИННОГО НАВЧАННЯ
57. *Верес О. М., Ханас Л. І.* 245
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА ДЛЯ
ВИЯВЛЕННЯ РУХОМИХ ОБ'ЄКТІВ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ
КАМЕР СПОСТЕРЕЖЕННЯ
58. *Ворохта Ю. М., Чернобровкін А. В., Ворохта А. Ю.,
Ліхтарьов О. В.* 250
ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНИХ ЗАСОБІВ У ОБРОБЦІ
РЕЗУЛЬТАТІВ ТЕСТА СПІЛБЕРГА-ХАНІНА НА ВИЯВЛЕННЯ
РЕАКТИВНОЇ ТРИВОГИ

59. **Вракіна К. П., Вракіна В. В.** 255
КОМП'ЮТЕРНА ГРА В ЖАНРІ СИМУЛЯТОРА З
ВИКОРИСТАННЯМ UNITY
60. **Дацун Ю. М., Матвієнко К. І.** 262
ВИБІР ОПТИМАЛЬНОГО СПОСОБУ ВІДНОВЛЕННЯ
ЗНОШЕНИХ ПЛУНЖЕРНИХ ПАР
61. **Єфіменко Н. А., Банзак О. В., Банзак Г. В., Жеребцова Л. М.** 266
РОЗРОБКА ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНОЇ МОДЕЛІ В ЦІЛЯХ
ОПТИМІЗАЦІЇ ВАРТОСТІ ІНТЕГРОВАНОЇ ЛОГІСТИЧНОЇ
ПІДТРИМКИ МАШИНОБУДІВНОЇ ПРОДУКЦІЇ
62. **Зуйко В. І., Сичова А. В.** 273
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ У ТЕХНОЛОГІЇ БОРОШНЯНИХ
КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ ДЛЯ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО
ГОСПОДАРСТВА
63. **Козуниця С. І., Човнюк Ю. В.** 275
ЕВОЛЮЦІЯ МОНОЦЕНТРИЧНИХ ТРАНСПОРТНИХ МЕРЕЖ
ВЕЛИКИХ МІСТ ТА МІСЬКИХ АГЛОМЕРАЦІЙ. І.
64. **Мизюк А. І.** 283
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ТЕХНОЛОГІЙ У КАРТОПЛЯРСТВІ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
65. **Приходько М. Ф.** 287
ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ПРОДУКТИВНОСТІ
МАСЛОУТВОРЮВАЧА НА КОНСИСТЕНЦІЮ ВЕРШКОВОГО
МАСЛА
66. **Сорочинський Я. З., Озернова А. Г., Стратіла Б. В.,
Карпенко В. О., Зайченко С. В.** 291
ПОКРАЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ АВТОНОМНОГО
ДЖЕРЕЛА ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ ЗА РАХУНОК КОНТРОЛЮ
РОЗПОДІЛУ ГАЗІВ ДВИГУНА ВНУТРІШНЬОГО ЗГОРЯННЯ
67. **Шалавило О. О., Козут І. В.** 298
ПРОЕКТУВАННЯ МОБІЛЬНОГО ДОДАТКУ ДЛЯ СОЦІАЛЬНОЇ
МЕРЕЖІ З УРАХУВАННЯМ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФОРМАТУ
ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ
- PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES**
68. **Гарт Е. Л., Терьохін Б. І.** 301
ВПЛИВ ВКЛЮЧЕННЯ ІЗ ФУНКЦІОНАЛЬНО-ГРАДІЄНТНОГО
МАТЕРІАЛУ НА КОНЦЕНТРАЦІЮ НАПРУЖЕНЬ НАВКОЛО
КРУГОВОГО ОТВОРУ В ЦИЛІНДРИЧНІЙ ОБОЛОНЦІ
69. **Стригіна О. А., Непочатенко В. А., Ревницька У. С.,
Дрозденко В. О.** 307
ДЕЯКІ ЗАСТОСУВАННЯ СФЕРИЧНОЇ ГЕОМЕТРІЇ ДЛЯ
РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ ІЗ НАВІГАЦІЇ ТА АСТРОНОМІЇ

GEOGRAPHICAL SCIENCES

70. *Bubyr N., Bachurina D.* 315
PROBLEMS OF LAND USE MONITORING FOR TERRITORIAL COMMUNITIES LAND FUND IN UKRAINE UNDER MARTIAL LAW
71. *Кравець Т. М.* 322
ПАРАМЕТРИ БЕЗПЛОТНИХ АВІАЦІЙНИХ КОМПЛЕКСІВ ВІЙСЬКОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЩОДО РОЗВІДКИ ПРОТИВНИКА В ІНТЕРЕСАХ АРТИЛЕРІЇ
72. *Манько А. М., Жук Ю. І., Бублик Д. С.* 328
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ В НПП «ПОДІЛЬСЬКІ ТОВТРИ»

PEDAGOGICAL SCIENCES

73. *Chubar V. V., Hubar V. H., Lisnicha I. A.* 335
IMPROVEMENT OF IMPLEMENTATION OF FORMS OF ORGANIZATION OF PROFESSIONAL EDUCATION OF SENIOR STUDENTS OF TECHNOLOGIES
74. *Kolomyets N., Oposhnyan S., Korostylenenko L., Nizhnichenko O.* 344
РОЛЬ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО МЕДИЧНОГО СПЕЦІАЛІСТА НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ ІЗ ОСНОВ МЕДСЕСТРИНСТВА
75. *Kunynets O. B., Novytskyi O. O., Khomyshyn V. P., Verevkin O. O.* 350
EVALUATION OF PERSONAL ANXIETY OF STUDENTS ENGAGED IN MARTIAL ARTS
76. *Lunyachek V., Ignatenko L.* 352
TRANSFORMATION PROCESSES IN SECONDARY EDUCATIONAL INSTITUTIONS AT THE TIME OF THE WAR (ILLUSTRATED BY THE CASE OF KHARKIV, UKRAINE)
77. *Бартків О. С., Кидун І. І., Лук'янова Г. В.* 357
ФЛЕШМОБ ЯК ОДНА З ФОРМ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ
78. *Ганзіков С. Л.* 362
ОЗДОРОВЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВІЛЬНОГО ЧАСУ УЧНІВ ДЕРЖАВНОГО ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ "КРИВОРІЗЬКИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ РОБІТНИЧИХ КАДРІВ ТОРГІВЛІ ТА РЕСТОРАННОГО СЕРВІСУ"
79. *Геращенко О. С., Коновальчук М. В.* 367
РОБОТА ВЧИТЕЛЯ З БАТЬКАМИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ВІЙНИ
80. *Дутчак В. В.* 372
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИТРИВАЛОСТІ, ЯК ФІЗИЧНОЇ ЯКОСТІ ЛЕГКОАТЛЕТІВ

81.	<i>Духаніна Н. М., Лесик Г. В.</i>	375
	ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	
82.	<i>Корчагіна Г.</i>	380
	СУТНІСТЬ ФЕНОМЕНУ «РЕФЛЕКСІЯ ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА»	
83.	<i>Ніколенко Л. М., Власова Є. Р.</i>	387
	ЗМЕНШЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ТИСКУ НА ДИТИНУ З ООП ЯК УМОВА ЇЇ УСПІШНОЇ АДАПТАЦІЇ	
84.	<i>Пристінський Р. В.</i>	391
	РОЛЬ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ	
85.	<i>Степанюк А. В., Гонтарук М. В.</i>	395
	ВИКОРИСТАННЯ QR-КОДІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ З БІОЛОГІЇ В ОСНОВНІЙ ШКОЛІ	
86.	<i>Форостовська Т. О.</i>	402
	КРИТЕРІЇ РОЗВИТКУ РІВНЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХІМІЇ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ	
87.	<i>Цвілик С. Д., Глуханюк В. М., Слободянюк Н. А., Ярмілко А. В.</i>	406
	ПРОЄКТУВАННЯ СТРУКТУРИ Й ЗМІСТУ ЕКОЛОГО- ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ	
88.	<i>Чернякова О. І.</i>	412
	ВПЛИВ БІЛІНГВІЗМУ НА РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ ДИТИНИ	
89.	<i>Якушко К. Г., Бузаєва А. А., Хомко Б. О.</i>	420
	ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПРАКТИЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПРОФЕСІЇ ЕЛЕКТРОТЕХНІКА	
PSYCHOLOGICAL SCIENCES		
90.	<i>Nikolaiev L. O., Chyzhma D. M.</i>	424
	SOCIO-PSYCHOLOGICAL TRAINING FOR MARRIAGE RELATIONSHIPS HARMONIZATION THROUGH FAMILY CONFLICTS PREVENTION	
91.	<i>Pototska I., Loiko L., Rysynets T., Chekh S.</i>	428
	CURRENT VALUES OF A SINGLE MEN	
92.	<i>Болзан В. А.</i>	431
	АМБИВАЛЕНТНОСТЬ НАМЕРЕНИЙ В ОТНОШЕНИИ БЕРЕМЕННОСТИ И МАТЕРИНСТВА	
93.	<i>Бондаревич С. М.</i>	439
	ЧАСОВІ ЧИННИКИ ПРОГНОЗУВАННЯ ДЕЗАДАПТАЦІЇ У СИТУАЦІЇ БОЙОВОГО СТРЕСУ	
94.	<i>Горіна О. Т., Ткаченко А. С.</i>	447
	СУЧАСНІ МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ	

- ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ
ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ
95. *Малишева К. О., Мокроусова А. А.* 455
СОЦІАЛІЗУЮЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ НАСТІЛЬНИХ ІГОР У
КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ НЕЙРОЦЕПЦІЇ
96. *Мілютина К. Л., Баратюк А. Ю., Мокроусова А. А.* 460
ОСОБЛИВОСТІ СПРИЙМАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО
НАВЧАННЯ СТУДЕНТАМИ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА
МОТИВАЦІЮ
97. *Спіріна І. Д., Фаузі Є. С., Коваленко Т. Ю., Варакута М. Л.* 466
СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА 3
ВИКОРИСТАННЯМ ПОЛІГРАФА
98. *Шиделко А. В., Шипка Г. М.* 471
СЕКСУАЛЬНІ ПЕРВЕРСІЇ ОСОБИСТОСТІ: НАУКОВІ
РОЗВІДКИ ВЧЕНИХ У ГАЛУЗІ ПСИХОЛОГІЇ

SOCIOLOGICAL SCIENCES

99. *Syzonenko K.* 478
CULTURAL INTEGRATION. ASSIMILATION OF JAPANESE AND
WESTERN CULTURE IN JAPAN
100. *Дядін А. С.* 482
УМОВИ ЗМІЦНЕННЯ СУСПІЛЬНОГО МЕНТАЛІТЕТУ
101. *Кримчак Л. Ю., Шапка Є. М.* 486
УСВІДОМЛЕНЕ БАТЬКІВСТВО ЯК СОЦІАЛЬНЕ ЯВИЩЕ
102. *Останчук В. В.* 490
САМОРОЗВИТОК МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ЯК ВАЖЛИВА ПЕРЕДУМОВА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ
103. *Туболець І. І.* 493
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

HISTORICAL SCIENCES

104. *Доморослий В.* 495
МАКСИМ КОВАЛЕВСЬКИЙ ТА ЙОГО ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО
ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ПОЛІТИЧНИХ ПРАВ І СВОБОД У І
ДЕРЖАВНІЙ ДУМІ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ (1906 р.)
105. *Логвинюк Т. В.* 504
ДОСЛІДЖЕННЯ КОСМОСУ У ВІТЧИЗНЯНІЙ НАУЦІ

CULTUROLOGY

106. *Шумейко О. А.* 507
МОВЛЕННЄВИЙ ЕТИКЕТ ЯК СКЛАДОВА ЕСТЕТИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ

POLITICAL SCIENCES

107. *Tarapenko A.* 512
DEMOCRATIC PEACE THEORY FOR CONFLICT RESOLUTION
108. *Веремейчик В. П.* 516
РІВНІ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ЛІДЕРСТВА У
ПРЕДСТАВНИЦЬКИХ ОРГАНАХ ВЛАДИ
109. *Журавльова Є. О., Казакова Н. А.* 521
РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ВИРШЕННІ
ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОСТІ
110. *Мошенець О. В.* 527
ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕТІНІЗАЦІЇ
ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
111. *Олкова-Михницька А. В.* 531
ПОЛІЛОГОВА РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРСТВА У
ДЕРЖАВОТВОРЧИХ ПРОЦЕСАХ

PHILOLOGICAL SCIENCES

112. *Галій Л. Г., Головня Д. С.* 536
ПЕРЕКЛАД ОДИНИЦЬ РОЗМОВНОЇ ЛЕКСИКИ У
ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ
113. *Гудзовська Ю. В.* 544
ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ ЕРГОНІМІВ МІСТА
ЖМЕРИНКИ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
114. *Єнчева Г. Г., Рибак А. О.* 549
ВЕКТОРНІСТЬ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ СТРАТЕГІЙ:
ДОМЕСТИКАЦІЯ/ФОРЕНІЗАЦІЯ
115. *Карпенко М. Ю., Книшова В. О.* 554
ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ
МАНПУЛЯЦІЙ В РЕКЛАМНОМУ ДИСКУРСІ
116. *Кочубей В. Ю., Остапенко А. С.* 561
СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ
КІНОРЕЦЕНЗІЙ (НА МАТЕРІАЛІ САЙТУ HOLLYWOOD
REPORTER)
117. *Удод Н. Л.* 566
ДИСТАНЦІЙНІ ФОРМИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ
ФОНЕТИКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА ПОЧАТКОВОМУ
ЕТАПІ
118. *Якушко К. Г., Шевченко О. О., Бондаренко В. І.* 570
АДАПТАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОПРАЦЮВАННЯ
АНГЛІЙСЬКИХ ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ

PHILOSOPHICAL SCIENCES

119. *Звягіна А.* 575
СВІДОМІСТЬ І ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ: ЕЛЕКТРОННИЙ
ПРОСТІР – УТОПІЧНА РЕАЛЬНІСТЬ ЧИ ДИКТАТУРА ІЛЮЗІЇ?

120.	<i>Кудлач В. І.</i> СОЦІАЛЬНА І НАУКОВО-ТЕХНІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЛЮДИНИ	580
121.	<i>Семенов С. С., Громико О. В.</i> ХРИСТИЯНСЬКІ ВИТОКИ ОСНОВ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ	584
ECONOMIC SCIENCES		
122.	<i>Belinska A. V., Hrabovska A. A.</i> INTERNATIONAL FINANCIAL AND CREDIT ORGANIZATIONS AND THEIR COOPERATION WITH UKRAINE	591
123.	<i>Chornobai O.</i> MORTGAGE LOANS EFFICIENCY ESTIMATION IN UKRAINIAN BANKS	598
124.	<i>Drozd S. A.</i> SOCIO-ECONOMIC FACTORS TO INCREASE ECONOMIC GROWTH	603
125.	<i>Khadartsev O.</i> STRATEGY AS A TOOL FOR MANAGING CORPORATE PROFITS	609
126.	<i>Sherstiuk O. L.</i> THE AUDITOR'S PROFESSIONAL RESPONSIBILITY	612
127.	<i>Ukhanova I. O.</i> METHODICAL APPROACHES TO THE ANALYSIS OF THE INTERNATIONAL INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF AGGLOMERATION	617
128.	<i>Безсонова Л. Р., Зілінська А. С.</i> РЕАЛІЗАЦІЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ	623
129.	<i>Головацька С.</i> ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ТАКСОНОМІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ У ФОРМАТІ UA XBRL	630
130.	<i>Грищенко І. В., Товкун А. О.</i> МАЛІ ПІДПРИЄМСТВА УКРАЇНИ В НАДЗВИЧАЙНИХ СТАНОВИЩАХ	635
131.	<i>Драгун А. О.</i> СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ СУЧАСНИХ КРИЗ	642
132.	<i>Карпінський Б. А., Карп'як А. О.</i> ЦІННІСНИЙ ПІДХІД У ФУНКЦІОНУЮЧОМУ РИНКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК УПРАВЛІНСЬКИЙ НАПРЯМ ПОВЕДІНКОВИХ ФІНАНСІВ	649
133.	<i>Луцик Ю. О., Пархоменко П. П., Волков Є. В.</i> ВТРАТИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	656

134. *Мірзагаєва Е. Р., Порсюрова І. П.* 662
АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ АТ «МЕГАБАНК» ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗА СУЧАСНИХ УМОВ
135. *Плахотнік О. О., Косенко А. Р.* 668
МІЖНАРОДНИЙ ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЧИННИК СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ
136. *Поповиченко І. В., Воронова К. Г., Ларіонова Є. М.* 675
ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ ТА ДОСВІД ВЕНЧУРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У ФРАНЦІЇ
137. *Рябов М. О., Захаркевич Н. П.* 682
ПЛАНУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ СЛУЖБОВОЮ КАР'ЄРОЮ ПРАЦІВНИКІВ
138. *Свідерська І. М., Лебідь М. В.* 686
ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ТА МОЖЛИВОСТІ ЇХ МАКСИМІЗАЦІЇ
139. *Семенова О. В., Рінна М. Б.* 693
ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ГРОМАДЯН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
140. *Стащенко Ю. В., Гавриловський О. С.* 696
АНАЛІЗ ПОТЕНЦІАЛУ ДІДЖІТАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОГО РИНКУ КРИПТОВАЛЮТ
141. *Терещенко Т. Є., Горб К. Ю.* 701
ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ТА ГЛОБАЛЬНИЙ ХАРАКТЕР СУЧАСНОГО МОНЕТАРИЗМУ
142. *Фурман Д. Г.* 708
УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ
143. *Шевчук В. О., Кондратов Р. В., Бойко О. А.* 715
ЧИННИКИ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ ІНОЗЕМНОЇ ВАЛЮТИ НАСЕЛЕННЯМ В УКРАЇНІ
144. *Юдіна С. В., Олійник І. А.* 718
ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА ФАКТОРИ ЯКИМИ ВОНА ВИЗНАЧАЄТЬСЯ
145. *Яхно Т. П., Осипова Д. П.* 724
ЕФЕКТИВНЕ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

LEGAL SCIENCES

146. *Akhmadnezhad A. A.* 729
SPECIFIC ISSUES OF THE NOTARY IN UKRAINE IN THE CONDITIONS OF MARTIAL LAW
147. *Salashchenko H., Yeroshkin M.* 732
PECULIARITIES OF PROVING IN CRIMINAL PROCEEDINGS ON ENFORCED DISAPPEARANCE

148. **Варава І. П., Заяць А. А.** 738
ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО ЛАДУ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ ЗА ПРАВЛІННЯ ПЕТРА І
149. **Воєводін О. О.** 743
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ДЕРЖАВ У БОРОТЬБИ З ФАЛЬШИВОМОНЕТНИЦТВОМ
150. **Кисляк Д. М.** 747
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНІ ГАРАНТІЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ СТАТУСУ ПРОКУРОРА
151. **Колесник Т. М., Носатенко Ю. О., Дрощенко Т. Ю.** 754
ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ СЛІДІВ РУКАВИЧОК
152. **Лук'яненко Т. В.** 761
ДОСВІД ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ БОРОТЬБИ З ДОМАШНІМ НАСИЛЬСТВОМ В КРАЇНАХ ЄС
153. **Луценко Х. В., Роман А. І.** 765
МОВЛЕННЄСВИЙ СИГНАЛ ЗМІНЕНИЙ «МАСКУВАННЯМ»
154. **Марченко О. Д.** 772
ПРАВОВІ СИСТЕМИ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ В ДЕЯКИХ КРАЇНАХ ЄС
155. **Носатенко Ю. О., Колесник Т. М.** 776
ТРАСОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ СЛІДІВ ВЗУТТЯ (НІГ) ЛЮДИНИ. АНАЛІЗ АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ
156. **Орехов І. В., Резворович К. Р.** 786
ФУНКЦІОНУВАННЯ СУДОВОЇ ВЛАДИ В СФЕРІ ПРАВОСУДДЯ
157. **Федосова О. В.** 790
ПРІОРИТЕТНІ ЗАВДАННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗШУКУ НЕПОВНОЛІТНІХ, ЯКІ ПЕРЕХОВУЮТЬСЯ ВІД ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ АБО УХИЛЯЮТЬСЯ ВІД ВІДБУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПОКАРАННЯ
158. **Шевчук Р. В.** 798
ПРОЦЕСУАЛЬНА САМОСТІЙНІСТЬ ТА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ПРОКУРОРА НА ДОСУДОВОМУ РОЗСЛІДУВАННІ. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ

HISTORICAL SCIENCES

УДК 328.126[092] (474+470) «19»

МАКСИМ КОВАЛЕВСЬКИЙ ТА ЙОГО ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ПОЛІТИЧНИХ ПРАВ І СВОБОД У І ДЕРЖАВНІЙ ДУМІ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ (1906 р.)

Доморослий Валентин

к. і н., доцент,
доцент кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін
Уманського національного університету садівництва
Умань, Україна

Вступ. З перетворенням України на самостійну державу національне законодавство стало власною справою українського народу. За нових історичних умов постала потреба у створенні джерела національного законодавства – парламенту, як основної пріоритетної сфери соціального, економічного, духовного та культурного розвитку суспільства.

Проблема вищого законодавчого органу залишається базовою ланкою в системі побудови української держави. Існуюча тривалий час система діяльності верховних керівних органів не відповідає вимогам і запитам українського народу у різних сферах життя.

Практичні заходи щодо відродження парламентаризму почали здійснюватися в період революції 1905-1907 рр. Одним із тих, хто стояв у витоків російського та українського парламентаризму був Максим Максимович Ковалевський – український правник, соціолог, історик, суспільний і політичний діяч. У 1905-1906 рр. він долучився до участі у виборах до І Державної Думи, до її становлення та функціонування. Брав активну участь у роботі української думської фракції. Він мав значний вплив на діяльність української думської громади по розв'язанню національного і аграрного питань та здобуття широких прав і свобод для населення.

Мета. У статті розглядаються питання пов'язані з діяльністю видатного українця Максима Максимовича Ковалевського як депутата I Державної Думи Російської імперії 1906 р., його прагнення демократизувати державу, шляхом надання всебічних політичних прав і свобод широким верствам населення.

Матеріали і методи. В процесі підготовки статті були використані такі методи дослідження: аналізу та синтезу, джерельної та історіографічної інформації, історико-порівняльний та проблемно-хронологічний. З їх допомогою вдалося всебічно розглянути дану проблему та вирішити поставлені завдання.

Результати та обговорення. На початок ХХ ст.. Максим Максимович Ковалевський був уже відомим істориком, юристом та соціологом. За станом на 1905 р., коли, у зв'язку з революцією, та виходом у світ царського Маніфесту 17 жовтня появилася можливість вдосконалення політичної системи, він вирішив цим скористатися. Проголошення Маніфестом виборів до I Державної Думи створювали умови для нового виду його діяльності – парламентської.

М. Ковалевський вважав скликання Державної думи великим шансом для перетворення абсолютної монархії Романових на конституційну. Він розглядав державу як надкласовий орган, суспільного співжиття. Вимагав від неї активного втручання в економіку. Його політичний ідеал — конституційна монархія.

М. Ковалевський вважав скликання Державної думи великим шансом для перетворення абсолютної монархії Романових на конституційну. Він розглядав державу як надкласовий орган, суспільного співжиття. Вимагав від неї активного втручання в економіку. Його політичний ідеал — конституційна монархія [1, с. 29].

Він оцінював I Державну Думу не лише як головний законодавчий орган влади, а як представницьку організацію, в якій депутати делеговані більшістю населення для захисту своїх інтересів. Тому науковець виступав за зміну виборчого закону, що дозволило б більше громадян допустити до участі у виборах [2, с. 11-14].

У 1906 р. на з'їзді землевласників Харківського повіту був обраний депутатом I Державної Думи. У своїй депутатській роботі діяч був у порівнянні з іншими народними представниками більш самостійним в силу свого характеру, глибоких знань у сфері політики та законодавства. Не будучи офіційно членом партії конституційних демократів, М. Ковалевський фактично працював разом з парламентською фракцією цієї партії.

Перша Державна Дума працювала з 27 квітня по 9 липня 1906 р. Саме тут і розкрилися ще одна сторона його багатогранної діяльності – політична.

Перша Державна Дума працювала за умов, коли більшість населення Російської імперії була позбавлена елементарних прав, якими користувалися народи більшості європейських країн. Народ не мав можливості впливати на формування політики держави, так як в Росії існувало самодержавство з його абсолютистською владою, яка передавалася з покоління в покоління і була позбавлена всякого контролю. Чиновники та управлінці також призначалися самодержавством і були безконтрольними у своїй діяльності. Таким чином, населення держави не могло впливати на внутрішню й зовнішню політику шляхом виборів своїх представників в законодавчі і виконавчі органи.

Робітники і селяни терпіли грандіозне свавілля з боку роботодавців, але виявити своє незадоволення не могли, оскільки існувала заборона створювати професійні спілки і виступати зі страйками для висування своїх вимог.

До самого початку XX ст., до 1905 р. всі верстви населення імперії були позбавлені права створювати свої організації – партії для відстоювання своїх інтересів, перш за все класових. Лише Маніфест 17 жовтня 1905 р. дав право на це, але ним в повній мірі користувалися лише організації проурядової орієнтації: «Союз русского народа», «Союз Михаила Архангела», «Союз 17 октября» – октябристи. Інші партії, навіть партія ліберальної буржуазії – конституційно-демократична – відчували у своїй діяльності різноманітні обмеження, які переходили до прямих репресій.

Всі ці проблеми знайшли своє відображення на початку роботи I Державної Думи, під час складання звернення цареві на його тронну промову в Думі, у зв'язку з початком її роботи.

3 травня 1906 р. на пленарному засіданні Думи розпочалося обговорення звертання депутатів до царя з обґрунтуванням необхідності надання населенню широких політичних прав і свобод.

З ґрунтовною промовою, із внесенням суттєвих поправок виступив М. Ковалевський. Він зауважив, що автори звертання, всіма силами намагаючись позбавити статусу Державної Ради, не звернули увагу на те, що сама Дума – заклад безправний, який перш за все має потребу в розширенні своїх прав. Думський статут не передбачав за її членами права законодавчої ініціативи. Проекти нових законів можуть бути внесені тільки думською комісією, і то тільки в тому випадку, коли відповідний міністр не признає можливим внести свій законопроект з висунутого питання. Далі важливим правом парламенту було бюджетне право. Воно полягає у тому, що жоден податок, ані жодна витрата державних сум не могла бути здійснена без згоди парламенту. Парламент санкціонує перелік державних видатків, і якщо вони не затверджені, то стягування податків є незаконним. Нарешті Державна Рада не може мати права вносити які-небудь зміни в закони, прийняті парламентом, - вона може або відкинути їх, або ж цілком прийняти.

Поправки М. Ковалевського про законодавчу ініціативу і бюджетне право, виголошені ним 3 травня 1906 р., були прийняті Думою. Крім цього промовець детально продемонстрував на прикладі країн Заходу необхідність відповідальності міністрів перед народними представниками в інтересах самої монархії і особи монарха, а також вказав на неприпустимість поєднання в такому бюрократичному закладі, як Державна Рада, функцій законодавчого і адміністративного характеру. Оратор виступив прихильником двопалатної системи, але по-перше, верхня палата повинна бути обов'язково виборною, по-друге, вона може мати характер виключно законодавчої влади, з обмеженою компетенцією, наприклад, у питаннях фінансів. Державна Рада, на думку

М. Ковалевського, може бути залишена виключно для функцій адміністративного характеру [3, с.36].

Загалом звернення до царя було прийняте у революційному дусі, воно передбачало суттєві зрушення в сільському господарстві й промисловості на користь селян і робітників, а також певні зміни у політичному житті. Виконання цих вимог привело б до стабілізації становища в Росії та до зменшення соціальних конфліктів.

Доля відповіді, на яку покладалося стільки надій, якій відводилося таке велике значення, була такою. 13 травня Рада Міністрів виступила в Думі з декларацією, яка була відповіддю на звернення, в якій було вказано, що побажання, виражені в документі можуть залишатися тільки мріями. Після цілого ряду невдоволених виступів Раді Міністрів було висловлено недовіру, але в житті вона так і залишилася нереалізованою.

Наступним етапом в роботі Думи в напрямі здобуття прав і свобод населенню був законопроект, внесений 8 травня 1906 р. від імені 31 члена партії народної свободи по забезпеченню недоторканості особи, який шляхом скасування цілого ряду статей позбавляв би «посадових осіб поза судовим шляхом на селян, козаків і іногородців накладати адміністративні стягнення і право адміністративної висилки».

На органи судової влади покладалися обов'язки охорони недоторканості особи, житла і приватної кореспонденції. Ніхто не міг бути взятий під варту інакше, як в силу законного наказу компетентної судової влади. Далі законопроект передбачав, щоб кожен, хто неправильно позбавлений волі, на вимогу судової влади повинен бути звільнений, а посадові особи, винуваті в цьому, притягнуті до відповідальності. Передбачалося заборонити свавільні обшуки, за винятком випадків, зазначених в кримінальному кодексі. Заборонявся також перегляд поштової й телеграфної кореспонденції сторонніми особами. Потерпілі від неправомірних дій адміністративної влади мали право вимагати через судові органи компенсації за вчинені збитки.

М. Ковалевський, зваживши на складність питання, акцентував увагу на вирішенні двох вимог: дійсне забезпечення недоторканості особи, житла, переписки й тимчасового припинення дії законів про недоторканість особи, запропонувавши передати його для підготовки в комісію. Його пропозиція була підтримана [4, с. 432].

Наступним на порядку денному було питання про скасування смертної кари. 18 травня був внесений законопроект з названого питання такого змісту:

«1. Смертна кара відміняється.

2. До перегляду кримінального законодавства, у всіх випадках, у яких діючими законами встановлена смертна кара, вона замінюється нижчим по категорії покаранням» [5, с. 296].

Під час обговорення цієї проблеми на пленарному засіданні М. Ковалевський відзначив, що історія скасування смертної кари ставить нас перед фактом, що перш за все її скасовують по відношенню до політичних в'язнів. Історія свідчить протилежне, вона в Росії відмінена імператрицею Єлизаветою Петрівною для звичайних злочинців, і продовжує застосовуватися все частіше до політичних в'язнів. Виступаючи за відміну смертної кари, М. Ковалевський привів слова одного з найкращих знавців Росії Анатолія Леруа-Бельє, який написав на його ім'я такі слова: «Я впевнений, що в недалекому майбутньому отримаю від вас телеграму про те, що перший російський парламент висловився за відміну смертної кари. Цим він здійснить великий акт милосердя і прискорить на багато десятків років прогресивний розвиток людства» [4, с. 308].

Після тривалого обговорення приймається пропозиція депутата від партії конституційних демократів, відомого письменника В. Набокова про передачу законопроекту в комісію для остаточної розробки.

26 травня I Державна Дума приступила до повторного розгляду законопроекту про смертну кару. У зв'язку з цим було повідомлено міністрів юстиції, військових справ про початок розгляду питання, але вони відповіли, що в зв'язку з важливістю названої проблеми, вважають за необхідне

скористатися місячним терміном, який надається їм законом про Державну Думу для подання своїх висновків.

Розпочалося обговорення. Врешті-решт закон про скасування смертної кари одноголосно приймається в такій редакції:

«Ст.1. Смертна кара відміняється.

Ст.2. У всіх випадках, у яких передбачена діючим законодавством (кримінальний кодекс, кодекс про покарання кримінальні і виправні, військовий і військово-морський статuti про покарання) встановлена смертна кара заміняється безпосередньо наступним по категорії покаранням» [5, с. 338].

Депутати I Державної Думи активно працювали в різних сферах виборювання політичних прав і свобод, в тому числі і в напрямі свободи зборів.

30 травня від імені 39 членів Думи був внесений законопроект про свободу зборів у такій редакції: організатори зборів зобов'язувалися за 24 години до початку заходу повідомити начальника місцевої поліції; заборонялися збори під відкритим небом, на відстані однієї версти від місцезнаходження царя і від місця засідання Державної Думи, а також всілякі збори на залізничному полотні. Проект допускав збори на вулицях і площах лише в тому випадку, коли «вони не заважають вільному вуличному рухові». Документ надавав право поліцейському чиновникові закривати збори, «якщо вони набудуть характеру безпосередньої загрози суспільній безпеці» [5, с. 356]. Всі ці пункти, а особливо туманні й розпливчасті терміни «не загрожують вуличному рухові» та інші, противники проекту вважали неприпустимими. Такі перестороги носили відбиток поліцейського режиму, вони давали в руки адміністрації сильну зброю, поліцейський контроль, який на свій розсуд міг не дозволити або розпустити збори чи мітинги.

До противників цього проекту приєднався М. Ковалевський. Його виступ 19 червня 1906 р. був взірцем зваженості й компетентності. Він, посилаючись на міжнародний досвід, заявив, що ніде в світі не існує особливого права зборів, це право притаманне кожному громадянину, так як воно складається з двох прав: свободи переміщення і свободи слова. Коли об'єднати ці два права, то

отримаємо право зборів. Тому англійці, на яких послався оратор, розглядають право зборів як притаманне кожному англійському громадянину право збиратися як на відкритому просторі, так і в закритому приміщенні, при умові перебування біля нього поліцейських, які охороняють ці збори. Коли ж буде порушуватися порядок, організатори через суд будуть притягнуті до відповідальності за порушення, а не за те, що не попередили за 24 години. Далі промовець висловив свою незгоду щодо обов'язкового зібрання в приміщенні, тому що його не завжди можна знайти. Закінчуючи свій виступ, оратор заявив: «Якщо ми будемо наполягати на тому, щоб на відкритому просторі не могло бути зборів, а в закритому приміщенні збори можуть відбуватися тільки при умові попередження поліції за 24 години, то цим порушуються права головним чином робітників, які не зможуть своєчасно користуватися правом зборів при тих зіткненнях, які бувають між працею і капіталом. Розриви між працею і капіталом шкідливо відбиваються на підприємцях, іноді на промисловості, але завжди і головним чином вони шкідливо відбиваються на робітниках, які часто не можуть зробити необхідних заощаджень на випадок страйку і не мають засобів довести страйк до сприятливого для завершення» [4, с. 364].

М. Ковалевський рішуче виступив проти законопроекту і подав свій голос проти подання його на розгляд комісії.

Але депутатам так і не вдалося змінити цей законопроект у прийнятному для сільських робітників варіанті через розпуск I Державної Думи.

Депутати I Думи активно займалися проблемою єврейських погромів та жорстоких придушень селянських виступів. Проблема погромів обговорювалася на декількох пленарних засіданнях. В її обговоренні активну участь брали депутати з України. Так 6 червня 1906 р. М. Ковалевський звинуватив міністра внутрішніх справ у тому, що частина його співробітників в Білостоці, Кишиневі та інших містах займалася підбуренням однієї частини населення проти іншої, в результаті чого й виникали криваві сутички – погроми. Він вимагав слідства й пошуку таємної типографії, що випускала різноманітну літературу, спрямовану проти мирних громадян [6, с. 605].

Але передчасний розпуск Думи став на заваді вирішення цих питань.

Висновки. Особливість думської діяльності Максима Ковалевського полягає у розробці статусу Державної Думи і Державної Ради, розробці прав і обов'язків депутата. Діяльність Максима Ковалевського є яскравим прикладом трансформації соціально активної людини від пропагування реформ до спроб втілення їх у життя. На цьому тернистому шляху теорії та практики державного будівництва М. Ковалевський проявив себе принциповим та відповідальним політиком.

Список літератури:

1. Тимошенко В.І. Правова держава (теоретико-історичне дослідження). - Київ: Наукова думка. - 1994. - 132 с.
2. Ковалевский М. М. Действительная природа Государственной думы: Доклад, прочитанный на заседании Харьк. юр. общества 11 сентября 1905 г. – Харьков.- 1905. - С. 28–29.
3. Російський державний історичний архів у Санкт-Петербурзі. (РДІА). Ф. 1278. - Оп. 1. - Спр. 816. - 36 арк.
4. Бонч-Осмоловский И. Работа Государственной Думы. – СПб - 1906. - 494 с.
5. Думский сборник. I Государственная дума первого призыва (27 апреля – 8 июля 1906 г.). - СПб. - 1906. – 400 с.
6. О погромах . Украинский вестник. – 1906. - №8. - С. 604-616.